



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

03.02.2020

Atzinums Nr. 4-03/3

Par Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma līdz 2030. gadam

Vides pārskatu

Salacgrīvas novada dome 2020. gada 3. janvārī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma līdz 2030. gadam 4.0 redakcijas (turpmāk – Teritorijas plānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskata projektu sagatavoja SIA “*RP Alianse*” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. pieci prim panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Likuma 23. pieci prim panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Teritorijas plānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi

1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Teritorijas plānojuma īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti. Norādīts, ka Teritorijas plānojuma mērķis ir nostiprināt tiesisko pamatu Salacgrīvas teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai telpiskajai attīstībai, nodrošināt pieņemto lēmumu pēctecību teritorijas plānošanas jomā.

1.2. Atbilstoši Teritorijas plānojuma dokumentācijai Teritorijas plānojumā iekļautie risinājumi ir balstīti uz Salacgrīvas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2015.-2038. gadam (turpmāk – Attīstības stratēģija), kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes telpiskās attīstības perspektīva. Teritorijas plānojums izstrādāts vienots visai novada teritorijai, izvērtējot spēkā esošos teritorijas plānojumus: Ainažu pilsētas un lauku teritorijai (apstiprināts 2005. gada 9. martā ar saistošiem noteikumiem Nr. 1 “*Par Ainažu pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānu*” (turpmāk – Ainažu Teritorijas plānojums), Salacgrīvas pilsētas un lauku teritorijai (apstiprināts 2004. gada 17. decembrī ar saistošiem noteikumiem Nr. 42. “*Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojums*” (turpmāk – Salacgrīvas Teritorijas plānojums) un Liepupes pagasta teritorijai (apstiprināts 2008. gada 10. septembrī ar saistošiem noteikumiem Nr. 12/2008. “*Liepupes pagasta teritorijas plānojums*” (turpmāk – Liepupes Teritorijas plānojums). Teritorijas plānojums ir izstrādāts, pielāgojot tās jaunajiem zonējumiem atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, ņemot vērā izstrādātos 23 detālplānojumus novada teritorijā, institūciju sniegtos nosacījumus un informāciju, kas iegūta Teritorijas plānojuma 1. un 2. redakcijas izstrādes posmos. Ar Teritorijas plānojuma īstenošanu būtiskākās paredzētās izmaiņas teritoriju izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas šādas:

1.2.1. Ar Teritorijas plānojumu paredzēts nodrošināt vienotus zonējuma principus un zonējuma apzīmējumus, kā arī vienotus Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN) visai novada teritorijai, kas atbilstu spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības plānošanā, t.sk. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) prasībām, veicot arī teritorijas izmantošanas funkcionālā zonējuma izmaiņas.

1.2.2. Teritorijas plānojumā apdzīvojamā struktūra tiek saglabāta atbilstoši Attīstības stratēģijai, novadā izdalītas 5 teritoriālās vienības: Salacgrīvas pilsēta, Ainažu pilsēta, Salacgrīvas pagasts, Ainažu pagasts un Liepupes pagasts.

1.2.3. Salīdzinājumā ar iepriekšējo plānošanas periodu būtiskākās izmaiņas ir saistītas ar novada pilsētu un ciemu robežu pārskatīšanu, kā rezultātā novadā noteiktas nemainīgas Salacgrīvas pilsētas un Ainažu pilsētas robežas, noteiktas 10 ciemu (Svētciems, Lāņi, Mērnīki, Vitrupe, Vecsalaca, Korģene, Tūja, Lembuži, Liepupe un Jelgavkrasti) robežas, no tiem Lāņu un Lebužu ciemiem ir paplašinātas ciema robežas:

1.2.3.1. Lāņu ciemam (Salacgrīvas pagasts) paplašināta robeža virzienā uz austrumu pusi no ciema centra līdz valsts autoceļam A1 (E67) (Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) un dienvidu virzienā līdz Muižas ielai, pievienojot zemes īpašumu ar kadastra Nr. 66720100078. Noteiktais funkcionālais zonējums pievienotajam zemes īpašumam noteikts *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS)*;

1.2.3.2. Lembužu ciemam (Liepupes pagasts) paplašinātas robežas, tajā iekļaujot zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 66600070155 daļu pašvaldības autoceļu uzturēšanai, nosakot funkcionālo zonējumu *Transporta infrastruktūras teritorija (TR)*, kā arī iekļaujot teritorijas ar kadastra Nr. 66600070168, 66600070004, 66600070165 un 66600070159, kur tām noteiktais funkcionālais zonējums ir *Lauksaimniecības teritorija (L1)* un *Mežu teritorija (M)*. Vienlaicīgi ciema dienvidu daļā ir paplašināta ciema robeža, iekļaujot tajā privātīpašuma zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 66600070031 (noteiktais funkcionālais zonējums *Mežu teritorija (M)* un *Lauksaimniecības teritorija (L1)*) un 66600070158 (noteiktais funkcionālais zonējums *Publiskās apbūves teritorija (P)*).

- 1.2.3.3. Novada ciemu teritorijās tiek mainīta Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjosla (turpmāk – Krasta kāpu aizsargjosla), samazinot tās platumu.
- 1.2.4. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs attēlotas aizsargjoslas, t.sk. virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, applūstošās teritorijas (ar 10% applūduma varbūtību), precizēta Krasta kāpu aizsargjosla, attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT), mikroliegumu teritorijas, norādītas piesārņotās vietas, notekūdeņu attīrīšanas vietas, kapsētas, atzīmēti valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, norādītas galvenās piekļuves vietas publiskajiem ūdeņiem, noteikti ainaviskie punkti un vietas, noteiktas vēju parku teritorijas, kā arī integrēta Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras *Rail Baltica* (turpmāk – *Rail Baltica* infrastruktūra) teritorija.
- 1.2.5. Teritorijas plānojumā aktualizēta informācija par spēkā esošajiem detālplānojumiem, TIAN noteiktas prasības teritorijas atļautajai izmantošanai, jaunu zemes vienību veidošanai un robežu pārkārtošanai, prasības apbūvei, transporta infrastruktūrai un inženierapgādes tīkliem, prasības vides risku samazināšanai, meliorācijas sistēmas un hidrotehnisko būvju uzturēšanai un iekārtošanai, kā arī noteiktas prasības lauku zemēs un meža zemēs, kurām nepieciešama zemes lietojuma maiņa.
- 1.2.6. Teritorijas plānojumā noteiktas 12 funkcionālās zonas, atsevišķos gadījumos tās indeksējot, kā arī noteiktas 8 teritorijas ar īpašiem noteikumiem:
 - 1.2.6.1. *Savrupmāju apbūves teritoriju (DzS)* galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve. Šī funkcionālā zona ir noteikta arī ar indeksu (*DzSI*), kur galvenā atšķirība saistāma ar minimālo jaunizveidoto zemes platību un maksimālo apbūves blīvumu: *Savrupmāju apbūves teritorijai (DzS)* – 1200 m² (pilsētās - rindu mājas sekcijai - 300 m², dvīņu mājai – 600 m², apbūves blīvums – 30%, bet *Savrupmāju apbūves teritorijai (DzSI)* ciemos attiecīgi – 2500 m², 300 m² un 1250 m² un 15%, kā izņēmumi *Savrupmāju apbūves teritorijai (DzSI)* ir noteikti piejūras ciemiem Tūja, Lembuži, Lāņi un Vitrupe – minimālā jaunizveidoto zemes platība noteikta 1200 m² ;
 - 1.2.6.2. *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzM)* galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve, rindu māju apbūve un daudzdzīvokļu māju apbūve līdz trijiem stāviem, kā papildizņemšana ir atļauta publiskā apbūve ar un bez labiekārtojuma u.c.. Šī funkcionālā zona noteikta pilsētās un ciemos esošajās daudzdzīvokļu dzīvojamo māju teritorijās, kur stāvu skaits nepārsniedz trīs stāvus. Jaunizveidotā minimālā zemes platība noteikta 1500 m², bet pilsētās rindu māju sekcijai - 300 m² un savrupmāju apbūvei – 1200 m²;
 - 1.2.6.3. *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzD)* galvenais izmantošanas veids ir daudzdzīvokļu un rindu māju apbūve, kā papildizņemšanu var noteikt publisko apbūvi un teritorijas izmantošanu un publisko ārtelpu (ar vai bez labiekārtojuma). Šī funkcionālā zona noteikta teritorijās ar esošo daudzstāvu apbūvi, jaunas daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas nav plānotas;
 - 1.2.6.4. *Jauktas centra apbūves teritorijas (JC)* ir noteiktas teritorijām, kurās vēsturiski ir izveidojies plašs jauktas izmantošanas spektrs, tiek veidotas galvenokārt esošo ciemu centros, kuros koncentrēta publiskā apbūve (tirdzniecības un pakalpojumu objektu apbūve, veselības aizsardzības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, kultūras iestāžu apbūve, izglītības iestāžu apbūve u.c.) un dzīvojamā apbūve. Kā tās papildizņemšanas veidus atļauts noteikt arī ar vieglās rūpniecības uzņēmumiem saistītu apbūvi. Jaukta centra apbūves teritorijas ir noteiktas pārsvarā Salacgrīvā un Ainažos un lielākajos novada ciemos;

- 1.2.6.5. *Publiskās apbūves teritoriju (P)* galvenie izmantošanas veidi ir publiskā apbūve un teritorijas izmantošana un labiekārtota publiskā ārtelpa, tostarp arī atrakciju un atpūtas parki, zooloģiskie un botāniskie dārzi, kapsētas, dzīvnieku kapsētas, pludmales laukumi u.c., kā papildizmantošanas veidu var noteikt rindu māju apbūvi un daudzdzīvokļu māju apbūvi;
- 1.2.6.6. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* ir noteikta teritorijām, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Ar plānošanas dokumentu tiek saglabātas iepriekšējā teritorijas attīstības plānošanas periodā noteiktās rūpnieciskās teritorijas, jaunas industriālās zonas ir noteiktas Svētcieņā un Salacgrīvā. Teritorijas plānojumā netiek indeksētas rūpnieciskās apbūves teritorijas;
- 1.2.6.7. *Transporta infrastruktūras teritorijas (TR)* tiek noteiktas, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru, kā arī lai nodrošinātu lidostu un ostu uzņēmumu darbību. Teritorijas plānojuma TIAN noteiktas un Grafiskās daļas kartēs attēlotas ekspluatācijas aizsargjoslas gar autoceļiem un plānoto dzelzceļu *Rail Baltica* infrastruktūru, ostas teritorijām, kā arī plānotie autoceļi un noejas uz jūru, kas ir plānotas kā autoceļi ar attiecīgu numerāciju. Atbilstoši TIAN noteiktajam noeja uz jūru var tikt izveidota kā brauktuve apkalpojošā transporta piekļuvei pludmalei, ja tiek panākta rakstiska vienošanās ar zemes īpašnieku, kā arī celiņu un kāpņu izbūve noejai uz jūru saskaņojama ar Dabas aizsardzība pārvaldi. TIAN pielikumā noteiktas esošo ielu kategorijas;
- 1.2.6.8. *Tehniskās apbūves teritorijas (TA)* tiek noteiktas, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei un uzturēšanai, tostarp centralizētajām inženierkomunikācijām un maģistrālajām inženierkomunikācijām;
- 1.2.6.9. *Dabas un apstādījumu teritoriju (DA)* galvenie izmantošanas veidi ir publiskā ārtelpa ar vai bez labiekārtojuma. Dabas un apstādījumu teritorijas ir indeksētas: *Dabas un apstādījumu teritoriju (DA1)* galvenā izmantošana ir saistīta ar apbedījuma veikšanu un ar to saistītu būvju izvietojumu, savukārt *Dabas un apstādījumu teritoriju (DA2)* galvenā izmantošana ir saistīta ar rekreācijas, sporta, tūrisma u.tml. funkciju nodrošināšanu;
- 1.2.6.10. *Mežu teritoriju (M)* galvenie izmantošanas veidi ir mežsaimnieciska izmantošana, mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un publiskā ārtelpa (ar vai bez labiekārtojuma). Mežu zemēs kā papildizmantošana ir iespējama arī viensētu apbūve ar nosacījumu, ja zemes vienības platība nav mazāka par 2 ha. Kā papildizmantošana ir iespējama arī publiskā apbūve un teritorijas izmantošana (tirdzniecības un pakalpojumu objektu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, sporta būvju apbūve) un derīgo izrakteņu ieguve;
- 1.2.6.11. *Lauksaimniecības teritoriju (L)* galvenie izmantošanas veidi ir lauksaimnieciska izmantošana, viensētu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve un publiskā ārtelpa, tostarp ūdens telpas publiskā izmantošana. *Lauksaimniecības teritorijas (L)* minimālā jaunveidojamā platība zemes vienībai ir 2 ha. *Lauksaimniecības teritoriju (L1)* primārais zemes un būvju izmantošanas veids ir lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu izveide. Šajās teritorijās minimālā jaunveidojamā platība zemes vienībai ir 0,5 ha, bet pilsētu teritorijās – 0,3 ha. *Lauksaimniecības teritoriju (L2)* galvenie izmantošanas veidi ir lauksaimnieciska izmantošana, kā papildizmantošana ir noteikta vasarnīcu un dārzu māju apbūve;

1.2.6.12. *Ūdeņu teritoriju (Ū)* galvenie izmantošanas veidi ir ūdens telpas publiskā un ūdenssaimnieciska izmantošana, kā arī energoapgādes uzņēmumu apbūve, kā papildizmantošana šajā funkcionālā zonā noteikta dzīvojamā apbūve uz ūdens un derīgo izrakteņu ieguve;

1.2.6.13. Teritorijas plānojumā noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem: 1) *Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums (TIN 21, 22, 23 un 24)*, kas noteikta vasarnīcu un dārzu māju apbūves teritorijām; 2) *Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija (TIN41)*, kas noteikta Salacgrīvas pilsētas aizsargājamajai vēsturiskajai apbūvei; 3) *Nacionālas nozīmes un vietējas nozīmes infrastruktūras teritorija (TIN71)*, kas noteikta *Rail Baltica* infrastruktūras izveidei; 4) *Nacionālas nozīmes un vietējas nozīmes infrastruktūras teritorija (TIN72)*, kas noteikta Salacgrīvas apvedceļa izveidei un 5) *Nacionālas nozīmes un vietējas nozīmes infrastruktūras teritorija (TIN73)*, kas noteikta Ainažu pilsētā plānotās transporta infrastruktūras izveidei. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem attēlotas Grafiskās daļas kartēs.

1.3. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:

1.3.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.

1.3.2. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam Teritorijas plānojumam nav paredzētas alternatīvas rīcības vai attīstības scenāriji. Tā kā izstrādātais Teritorijas plānojums neparedz vairākus jeb alternatīvus risinājumus, tad Izstrādātājas vērtējumā par vienīgo varētu uzskatīt “*nulles*” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija. Biroja vērtējumā šāda pieeja drīzāk atbilst Noteikumu Nr. 157 8.3. punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, nevis plānošanas alternatīvas novērtējums, kādu paredz Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts;

1.3.3. Tomēr Biroja vērtējumā iespējamie alternatīvu risinājumi ir vērtēti, izstrādājot Teritorijas plānojuma gan 2. redakciju, gan 3. redakciju, gan arī 4. redakciju. Birojs secina, ka faktiski pēc būtības dažādi risinājumi (vai attīstības scenāriji, alternatīvas), piemēram, lemjot par ciemu robežu maiņu, ir apsvērti, tomēr šādi risinājumi nav atspoguļoti Vides pārskatā kā alternatīvu risinājumi. Tas attiecināms arī uz Lembužu ciema robežas paplašināšanu, iekļaujot tajā nekustamos īpašumus “*Ataugas*” un “*Džindžas*” un zemes vienības daļu pašvaldības autoceļa aizsargjoslā, kā arī Lāņu ciema robežas paplašināšanu, pievienojot nekustamo īpašumu “*Skaras*”. Biroja ieskatā Vides pārskatā būtu lietderīgi un nepieciešams atspoguļot vairākas alternatīvas, kādas ar Teritorijas plānojumu tās izstrādes procesā ir tikušas vērtētas, un, veicot izsvērtu alternatīvu salīdzinājumu, pamatot konkrēto risinājumu izvēli, papildinot ietekmju izvērtējuma piemērotākā risinājuma izvēles sadaļas;

1.3.4. Saistībā ar Lembužu ciema robežu maiņu Birojs konstatē, ka ciemam paredzēts gan mainīt robežas, gan samazināt tajā Krasta kāpu aizsargjoslas platumu. Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotā Lembužu ciema teritorijas robežu maiņa, tostarp ciema dienvidu daļā, iekļaujot tajā privātīpašuma zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 66600070031 un 66600070158, ir ieplānota Krasta kāpu aizsargjoslā. Atbilstoši Teritorijas plānojumam zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 66600070031 noteiktais funkcionālais zonējums plānots *Mežu teritorija (M)* un *Lauksaimniecības teritorija (LI)*, un zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 66600070158 noteiktais funkcionālais zonējums plānots *Publiskās apbūves teritorija (P)*. TIAN *Lauksaimniecības teritorijā (LI)* minimālā jaunveidojamā platība zemes

vienībai ir 0,5 ha, savukārt *Mežu teritorijā (M)* ir iespējama viensētu apbūve ar nosacījumu, ja zemes vienības platība nav mazāka par 2 ha;

- 1.3.5. Aizsargjoslu likuma 33. panta pirmā daļa noteic, ka *“aizsargjoslas nosaka ar šo likumu un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attēlo teritorijas plānojumos”*. Aizsargjoslu likuma 6. panta pirmā daļa noteic, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla (turpmāk – Piekrastes aizsargjosla) izveidota, *“lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu”*. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 6. panta otro daļu Piekrastes aizsargjoslu iedala vairākās joslās, tostarp Krasta kāpu aizsargjoslā, kuras platums ir atkarīgs no kāpu zonas platuma, bet nav mazāks par 300 metriem sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija (Aizsargjoslu likuma 6. panta otrās daļas 1. punkts). Minētā tiesību norma krasta kāpu aizsargjoslas platumam paredz izņēmumu gadījumus, tostarp Aizsargjoslu likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta a) apakšpunktā paredz, ka ciemu robežās, kas apstiprināti minētā likuma 67. pantā paredzētajā kārtībā, to var samazināt līdz 150 m, tomēr kā obligātu nosacījumu paredz – *“obligāti iekļaujot tajā īpaši aizsargājamus biotopus un nemot vērā vēsturisko apdzīvojuma struktūru”*;
- 1.3.6. Izskatot Teritorijas plānojuma Grafisko daļu, kurā noteikta Lembužu ciema krasta kāpu aizsargjosla, Birojs secina, ka Krasta kāpu aizsargjosla ciema dienvidu daļā ir izveidota, neveidojot vienlaidus līniju ciema teritorijā. Plānotā krasta kāpu aizsargjoslas platuma samazināšanas rezultātā Lembužu ciema dienvidu daļā izveidota ar pārējo aizsargjoslas platību nesavienota krasta kāpu aizsargjoslas daļa jeb *“salīņa”*. Nepareiza ir Vides pārskatā iekļautā Aizsargjoslu likuma interpretācija, proti, ka aizsargjoslai nav jābūt kā vienlaidus līnijai. Aizsargjosla pēc savas būtības ir josla noteiktā platībā, kuru nosaka konkrētā attālumā no objektiem (atkarībā no aizsargjoslas veida). Aizsargjoslu likumam neatbilstoši ir pieņemt, ka aizsargjosla varētu būtu arī atsevišķas, savstarpēji nesaistītas teritorijas, kas neviedo vienlaidus joslu. Ja pašvaldība, izsverot, vai iespējama Krasta kāpu aizsargjoslas samazināšana (no 300 m uz mazāku platumu) secina, ka šajā joslā ir teritorijas, kas atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. pantam obligāti iekļaujama aizsargjoslā, tā aizsargjoslas līniju velk pa obligāti iekļaujamo teritoriju robežu, nevis nosaka atsevišķus aizsargjoslā iekļautos un neiekļautos laukumus. Krasta kāpu aizsargjoslai jābūt attēlotai tā, lai tajā ne tikai būtu iekļauti aizsargājamie biotopi ciemu teritorijās, bet tā atbilstu attiecīgās aizsargjoslas izveides mērķim un jēgai. Aizsargjoslu likuma 6. panta nosacījumu izpratnē samazinājums līdz 150 m ir izņēmums ar obligātiem nosacījumiem, kura izmantošana nav iespējama, ja tam ir no likuma izrietoši šķēršļi. Tāpat šādam samazinājumam nepieciešams sniegt objektīvu un izsvērtu pamatojumu. Biroja ieskatā izņēmuma piemērošana konkrētajā gadījumā, kā arī citās novada ciemu teritorijās (piemēram, Lāņu ciemā), kur plānoto izmaiņu rezultātā Teritorijas plānojuma 4. redakcijā Krasta kāpu aizsargjoslas attēlojums (tās platums) ir mazāks par 300 m, bet tas neiekļauj aizsargjoslā īpaši aizsargājamus biotopus (salīdzinot Teritorijas plānojuma risinājumus ar spēkā esošo teritorijas plānojumu), Biroja ieskatā nav pietiekoši pamatots;
- 1.3.7. Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 11. pants paredz, ka ciema robežās iekļauj novada teritorijas daļu, kurā ir vai tiek plānota koncentrēta apbūve, pastāvīgi dzīvo cilvēki un ir izveidota attiecīga infrastruktūra, bet Krasta kāpu aizsargjoslā ciemu robežas noteikšanas kārtību (papildus iepriekš minētajiem nosacījumiem) nosaka Aizsargjoslu likums. Aizsargjoslu likuma 36. pantā ietverti arī

aprobežojumi būvniecībai, tai skaitā nosacījumi, kas ciemu teritorijās Krasta kāpu aizsargjoslā vērtējami kopsakarā ar teritoriju līdzšinējo apbūvi. Ievērojot to, ka ciemu teritorijās no Krasta kāpu aizsargjoslas daļas paredzēts izslēgt lielu daļu teritoriju, tajā skaitā teritorijas, kuras paredzēts pievienot ciemiem, Vides pārskatā nav veikts vērtējums par līdzšinējo apbūvi teritorijās, kurās pēc Teritorijas plānojuma apstiprināšanas varētu tikt veikta apbūve. Tāpat pretrunīgi ir Vides pārskatā iekļautie secinājumi par teritoriju nodrošinājumu ar infrastruktūru. Par minētajiem jautājumiem Birojs izsaka savu vērtējumu tālākajās šī atzinuma nodaļās;

- 1.3.8. Tāpat Birojs secina, ka Krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā, tostarp ārpus pilsētām un ciemiem, lielās platībās paredzēts noteikt funkcionālo zonu *Mežu teritorija (M)*, kurā kā papildizmantošanas veids noteikti *tirdzniecības un pakalpojumu objektu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, sporta būvju apbūve un derīgo izraķeņu ieguve*. Atbilstoši Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 12. punktam tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve ir apbūve, ko veido “*viesnīcas, moteļi, dienesta viesnīcas, jauniešu kopmītnes, viesu mājas un cita veida īslaicīgas apmešanās vietas (viesu nami, pansijas, lauku tūrismam izmantojamas mājas) un citi izmitināšanas pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra, ietverot kempingus, laukumus atpūtas transportlīdzekļiem un apdzīvojamām autopiķabēm*”, savukārt sporta ēku un būvju apbūve ir apbūve, ko veido “*ēkas sporta nodarbībām un sporta pasākumiem (piemēram, arēnas, sporta manēžas, sporta zāles, slēgtie peldbaseini, segtie sporta laukumi), sporta un atpūtas būves (piemēram, sporta laukumi, tai skaitā golfa laukumi un laukumi jāšanas sportam, trases ar cieto vai mīksto segumu, stadioni, velotreki, atklātie peldbaseini, ūdenssporta būves)*”. Biroja ieskatā šādu plaša spektra papildizmantošanu noteikšana visās mežu teritorijās Krasta kāpu aizsargjoslā (kur būvniecība ciemu robežās pieļaujama vienīgi vietās, kur bijusi līdzšinējā apbūve, bet ārpus ciemiem, tikai esošo ēku pārbūve vai palīgēkas pie esošām dzīvojamām mājām) nav pietiekami pārdomāta un pamatota, jo vairumā teritoriju varētu neatbilst Aizsargjoslu likuma 36. panta otrās daļas nosacījumiem. Turklāt no minētā regulējuma izriet, ka faktiski jebkur visā meža teritorijā krasta kāpu aizsargjoslā varētu būt pieļaujama arī apdzīvojamu autopiķabju izvietošana un telšu būvniecība, kas ir Aizsargjoslu likuma 36. panta trešās daļas 8. punktu un ceturtās daļas 4. punktu īpaši neregulētas aizliegtās darbības, kuru īstenošanai minētajā aizsargjoslā jānosaka vai jāierīko speciālas vietas. Teritorijas plānojuma izstrādātāji un piemērotāji nevar uzskatīt, ka ar šādu vispārēju regulējumu būtu Aizsargjoslu likuma 36. panta trešās daļas 8. punkta un ceturtās daļas 4. punkta izpratnē noteiktas speciālās teritorijas. Gluži otrādi, neparedzot un neizdalot īpašās teritorijas, tās atbilstīgi vērtējot arī Vides pārskatā, šādu izņēmumu piemērošana Krasta kāpu aizsargjoslā nevar būt pieļaujama;
- 1.3.9. Teritorijas plānojumā gan *Savrupmāju apbūves teritorijās (DzS)*, gan *Lauksaimniecības teritorijās (L2)* to atļautais izmantošanas veids ir vasarnīcu apbūve. Vienlaicīgi Teritorijas plānojumā noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem: *Teritorija, kurai izstrādājams lokālpilānojums (TIN 21, 22, 23 un 24, kur visos minētajos indeksos ir noteikti vienādi nosacījumi)*, kas ir noteikta vasarnīcu un dārzu māju apbūve. Izskatot Teritorijas plānojuma Grafisko daļu, var secināt, ka Grafiskajā daļā lietots arī apzīmējums *Teritorija, kurai izstrādājams lokālpilānojums (TIN 2)* (neatbilst nevienam no TIAN apzīmējumiem). Saistībā ar to Birojs vēlas atzīmēt, ka attiecībā uz vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijām saistošas ir Noteikumu Nr. 240 66. un 67. punktos ar apakšpunktiem noteiktās prasības, tostarp esošās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijas var pārveidot par pastāvīgu dzīvojamo apbūves teritoriju “*ja tiek izstrādāts lokālpilānojums vai detālpilānojums, kas aptver vismaz vienu apbūves kvartālu vai citādi funkcionāli saistītu teritoriju, un teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zona pieļauj attiecīgu izmantošanu*”, kā arī, “*ja*

iespējams nodrošināt energoapgādi, ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, lietusūdeņu savākšanas sistēmas un ceļu tīkla izbūvi, kā arī atkritumu apsaimniekošanu”;

1.3.10. Birojs secina, ka tādām funkcionālajām zonām, kā *Publiskās apbūves teritorija (P)*, *Jauktas centra apbūves teritorija (JC)*, *Transporta infrastruktūras teritorija (TR)* un *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* nav noteiktas prasības minimālajai zemes gabala platībai, lai gan teritorijās, kas atrodas Piekrastes aizsargjoslā un ciemu robežās, minimālās platības nosacījumu noteikšanu vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā paredz Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 1. punkts (ārpus ciemiem tā visās teritorijās ir 3 ha¹). Vides pārskatā iekļautais skaidrojums Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 1. punkta prasības nepildīšanai ir, ka ierobežojumi apbūvei tikšot panākti ar citiem apbūves parametriem, tādiem kā apbūves intensitāte, blīvums, minimālās brīvās zaļās teritorijas rādītājs, augstuma un stāvu skaita ierobežojumi u.c.. Aizsargjoslu likums attiecīgā jautājuma risināšanai vietējai pašvaldībai neparedz rīcības brīvību, izvēloties – noteikt vai nenoteikt jaunveidojamās zemes vienības platību. Vietējai pašvaldībai jārēķinās, ka izstrādātais Teritorijas plānojums pašreizējā redakcijā tādēļ neatbilst Aizsargjoslu likumam un bez noregulējuma par minimālo platību, - arī ciemu un pilsētu robežās būs piemērojams Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punkta nosacījums par 3 ha, jo mazāk aprobežojosu nosacījumu pašvaldība nebūs noteikusi (teritorija nevar palikt bez regulējuma).

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskats izstrādāts, ņemot vērā Izstrādātājai pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Secināms, ka izmantota publiski pieejamā pašvaldības, reģiona un valsts līmeņa informācija: statistikas dati, vides stāvokļa pārskati, citu politikas plānošanas dokumentu informācija u.c. avoti, tostarp VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC), Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) u.c. institūciju rīcībā esošā informācija.

2.2. Vides pārskatā ietverts daudzpusīgs plānošanas dokumentu teritorijas raksturojums, iekļauta informācija par vides aspektiem, kas saistīti ar gaisa kvalitāti, trokšņu līmeni, virszemes un pazemes ūdens kvalitāti, riska teritorijām, derīgo izrakteņu ieguves teritorijām, kā arī sniegts apkopojums par teritorijas dabas vērtībām, nozīmīgām teritorijām un objektiem teritorijas kultūrvēsturiskā kontekstā.

2.3. Rezumējoši, - galvenajos ietekmes aspektos - secināms, ka:

2.3.1. Salacgrīvas novads ietver 5 teritoriālās vienības: Salacgrīvas pilsētu, Ainažu pilsētu, Salacgrīvas pagastu, Ainažu pagastu un Liepupes pagastu. Novada teritorijā ir izveidoti 10 ciemi: Svētciems, Lāņi, Mērneiki, Vitrupe, Vecsalaca, Korģene, Tūja, Lembuži, Liepupe, Jelgavkrasti. Salacgrīvas novads robežojas ar Igauniju, Limbažu novadu un Alojās novadu, kā arī ar Rīgas jūras līci;

2.3.2. Salacgrīvas novada attīstību ietekmē labi attīstīta transporta infrastruktūra: valsts autoceļš A1(E67) (Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži)), reģionālas nozīmes autoceļi P11(Kocēni – Limbaži - Tūja), P12 (Limbaži - Salacgrīva) un P15 (Ainaži - Matīši);

2.3.3. Novadā lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem salīdzinoši nelielas platības - 24,8% no teritorijas kopplatības, kas ir saistāms ar novada teritorijā esošo augšņu (podzolēto un gleja) struktūru, tādējādi novada lielāko platību aizņem

¹ Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punkts.

mežsaimniecības zemes – 63,5%, kur lielāko īpatsvaru sastāda sausieņu meži (42%);

- 2.3.4. Tā kā Salacgrīvas novads ir piejūras novads, tā teritorijas daļas daudzviet pakļautas virszemes ūdens objektu periodiskām hidroloģiskām izmaiņām, kas saistītas ar klimatiskiem apstākļiem, veidojot iekšzemes plūdus vai jūras ūdens uzplūdus, kas pēdējo gadu laikā rada lielāku plūdu risku jūras piekrastes sauszemes teritorijām gan tiešā veidā, gan vētras laikā sadzenot jūras ūdeni upju grīvās un to lejtecēs;
- 2.3.5. Salacgrīvas novada piekrasti ir iespējams iedalīt zonās, kurās vērojami dažādi krasta procesi: 1) teritorijas ar izteikti skartiem erozijas krastiem (piem., Vitrupe līdz Ķurmragam, Tūja), 2) teritorijas ar dinamiskā līdzsvara krastiem (Tūjas piekraste), 3) teritorijas, kur notiek gan priekškāpu atjaunošanās, gan to noskalošana (Ainažu piekraste) un 4) akumulāciju krasti (Ainažu piekraste). Riska joslas platums laika posmā līdz 2060. gadam Liepupes pagasta lielākajā daļā tiek paredzēts platumā līdz 15 m, savukārt Ķurmjruga apkārtnē pat līdz 50 m, posmā Tūja – Lembuži līdz 40 m. Salacgrīvas pagasta un pilsētas lielākajā daļā riska joslas platums nepārsniedz 10 m, maksimālais riska joslas platums paredzams posmā Melekas - Vitrupes ieteka (30 – 40 m), kā arī uz ziemeļiem no Salacgrīvas ostas (20 – 30 m). Augsta riska krasta erozijai pakļautās piekrastes kopgarums ir apmēram 4,9 km, tostarp riska joslā atrodas auto stāvlaukumi Vitrupē un autoceļa A1 Rīga-Igaunijas robeža 1,0 km uz dienvidiem no Vitrupes ietekas. Novada teritorijas piekrastē vairākās vietās ir izveidotas preterozijas būves - *rip-rap* laukakmeņu krāvums (uzbērums pie krasta nogāzes);
- 2.3.6. Jūras krastu monitoringa dati liecina, ka Salacgrīvas novada piekrastes teritorijā no Ainažiem līdz Vitrupes Kutkāju ragam dominē akumulācijas tipa krasti ar šaurām (10 – 30 m) smilšainām, daļēji apaugušām pludmalēm, bet posmā no Kuivižiem līdz Ainažiem vidēji platu (30 – 50 m) pļavu pludmali (Randu pļavas). Šaurā posmā pie Salacgrīvas un Vitrupes saglabājusies zema, fragmentāra priekškāpa ar daļēji izveidotu erozijas kāpli. No Vitrupes līdz pat novada dienvidu robežai dominē stāvkrausti;
- 2.3.7. Atbilstoši LVĢMC derīgo izrakteņu datubāzei no derīgiem izrakteņiem Salacgrīvas novada teritorijā ir smilts, smilts-grants un kūdra, kuru ieguve notiek ilgākā laika periodā;
- 2.3.8. Salacgrīvas novada teritorija ietilpst Gaujas upju baseina apgabalā. Lielākās upes novadā ir Salaca (garums 96 km), Svētupe (garums 58 km) un Vitrupe (garums 36 km), salīdzinoši mazākas - Zaķupīte, Liepupe, Lielurga, kā arī Korģe un Noriņa, kuras ir Salacas kreisā krasta pietekas. Salacas baseinā prioritārie lašveidīgo zivju ūdeņi ir Salacas lejtece, Jaunupe, Korģe, Vitrupe, bet prioritārie karpveidīgo zivju ūdeņi ir Salacas augštece. Salacgrīvas novads ir īpašs ar nēģu zveju, kas notiek Salacā, Svētupē un Vitrupē. Salacgrīvas novada upes ir nozīmīgi un vērtīgi ainaviski objekti, rekreācijas vietas. Vietā, kur Salaca ietek Rīgas jūras līcī, abpus upei atrodas Salacgrīvas ostas teritorijas, līdz ar to Salaca ir atzīta kā stipri pārveidots ūdensobjekts. Novada teritorijā atrodas salīdzinoši mazs nelielu ezeriņu skaits, tostarp Duntē dzirnavezers, Liepupes dzirnavu ezers, Lejas ezeriņš, Priecumu ezers, Kliķu ezers un Primmas ezers;
- 2.3.9. Ņemot vērā vēja resursus Rīgas jūras līča piekrastē, Ainažu apkārtnē ir viens no vislabākajiem rajoniem vēja parku celtniecībai (ar attālināšanos no piekrastes līdz 15 km), bet, tā kā Salacgrīvas novada teritorija ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā, plānojot vēja elektrostaciju būvniecību, ir jāņem vērā Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 303 “*Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”, kuros ir noteiktas prasības vēju elektrostaciju būvniecībai;
- 2.3.10. Ar Ministru kabineta 2016. gada 24. augusta rīkojumu Nr. 468 “*Par nacionālo*

interēšu objekta statusa noteikšanu Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai „Rail Baltica”” ir noteikts nacionālo interēšu objekta statuss dzelzceļa *Rail Baltic* infrastruktūrai Salacgrīvas novadā ar trases novietojuma variantu B2-2. Izstrādātājas vērtējumā Salacgrīvas novadā tehniski ir iespējams ilgtermiņā attīstīt reģionālo staciju un ar projekta „*Rail Baltic*” realizēšanu attīstīt jaunas industriālās zonas novadā;

- 2.3.11. Novadā darbojas divas ostas: Salacgrīvas un Kuivižu. Salacgrīvas osta strādā kā tirdzniecības, zvejas un jahtu osta, ostā izbūvētas sešas piestātnes, no kurām ģenerālo kravu pārkraušanai izmanto divas piestātnes, bet četras tiek izmantotas zvejas kuģu apkalpošanai. Ostā darbojas gan ar ostas darbību saistīti uzņēmumi, gan arī cita veida ražošanas uzņēmumi. Kuivižu osta strādā kā zvejas un jahtu osta. Ostā izbūvētas četras piestātnes, no kurām divas izmanto zvejas kravu apkalpošanai, divas – jahtu apkalpošanai. Ostā darbojas zvejniecības uzņēmumi, tūrisma un atpūtas uzņēmums, kā arī ražošanas uzņēmumi. Novadā esošajās apdzīvotajās vietās: Ainažos, Tūjā, Lembužos un Duntē nākotnē varētu tikt attīstītas jahtu tūrisma ostas ar tām nepieciešamo infrastruktūru;
- 2.3.12. Pēc LVGMC datiem gaisu piesārņojošo vielu emisijas reģionā, kur atrodas Salacgrīvas novads, nepārsniedz normatīvos noteiktos robežlielumus. Novadā nav veikti sistemātiski vides novērojumi un/vai tās stāvokļa modelēšana, izņemot atsevišķus objektus un teritorijas daļas. Salacgrīvas novadā neatrodas A kategorijas piesārņojošas darbības uzņēmumi, savukārt ir izsniegtas 14 uzņēmumiem B kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai. Kopumā gaisa kvalitāte vērtējama kā laba, ko nosaka nelielais rūpnīcu, katlu māju skaits, kā arī novada atrašanās vieta Rīgas jūras līča piekrastē un lielās dabas teritoriju platības, un nav vērojamas tendences tai pasliktināties;
- 2.3.13. Trokšņa līmeņu mērījumi Salacgrīvas pilsētas teritorijā netiek veikti, tomēr var secināt, ka augstāks trokšņu piesārņojuma līmenis var būt tieši ražotņu tuvumā, pie kokapstrādes uzņēmumiem, tranzītielu un valsts autoceļa A1 (Rīga – Igaunijas robeža) tieši tuvumā, bet Izstrādātājai nav informācijas, ka būtu saņemtas iedzīvotāju sūdzības par traucējošu troksni no uzņēmumu darbības, autotransporta kustības u.c. gadījumos;
- 2.3.14. Salacgrīvas novada teritorijā atrodas vairākas Veselības inspekcijas peldvietu ūdens kvalitātes sistēmā iekļautas peldvietas. Atbilstoši ūdensobjekta monitoringa mērījumiem ūdens kvalitāte oficiālajās peldvietās (Ainažu pludmale - Ainažu pilsēta, Tūjas pludmale, peldvieta „*Kriminalieki*” - Liepupes pagasts, Salacgrīvas pludmale – Salacgrīva) ir atbilstoša normām;
- 2.3.15. Salacgrīvas novada upēs, kurās tiek veikti monitoringa mērījumi, ekoloģiskā kvalitāte ir sliktāka Svētupē, Uņģenurgā un Salacā. Atbilstoši LVGMC datiem ķīmiskā kvalitāte pēc prioritāro vielu koncentrācijām biotā 2014. gadā Salacas upes lejtecē ir bijusi vērtējama kā *slikta* (bromdifenilēteru, dzīvsudraba un tā savienojumu normatīvu pārsniegumi), savukārt ķīmiskā kvalitāte pēc prioritāro vielu koncentrācijām ūdenī Salacas upes lejtecē vērtējama kā *laba*;
- 2.3.16. Ar ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas jautājumiem novadā nodarbojas uzņēmums SIA „*Salacgrīvas ūdens*”. Centralizētie notekūdeņu kanalizācijas tīkli atrodas Ainažos, Korģenē, Vecsalacā, Liepupē, Tūjā, Svētciemā un Salacgrīvā, bet pārējās novada apdzīvotajās vietās (ciemos – Mērnīki, Lāņi, Vitrupe, Lembuži, Jelgavkrasti u.c.) nav centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmas, bet tiek izmantotas izvedamās tvertnes. Vienlaicīgi Tūjas ciemā lielākā daļa no privātmājām neizmanto centralizēto notekūdeņu iekārtu pakalpojumus. 2017. gadā novada teritorijā darbojās 9 bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un 2 mehāniskās.

Lietusūdeņu savākšana daļēji tiek nodrošināta Salacgrīvā, Ainažos, Korģenē, Liepupē, citās teritorijās nokrišņu noteces savākšanai tiek izmantotas meliorācijas sistēmas;

- 2.3.17. Dzeramā ūdens kvalitātes pārbaudes novada teritorijā veic Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “*BIOR*” un atbilstoši testēšanas rezultātiem ūdens kvalitāte atbilst Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 671 “*Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība*” noteiktajām robežvērtībām;
- 2.3.18. Atbilstoši LVĢMC datiem Salacgrīvas novada teritorijā reģistrēta viena piesārņota teritorija – degvielas uzpildes stacijas teritorija Salacgrīvā (Vidzemes ielā 29), kur gruntsūdeņos ticis konstatēts piesārņojums ar naftas produktiem, kā arī ir reģistrētas 12 potenciāli piesārņotas teritorijas ar iespējamu vēsturisku piesārņojumu, galvenokārt ar naftas produktu un lauksaimniecības ķīmikāliju piesārņojumu. Salacgrīvas novada pašvaldība ir apsekojusi potenciāli degradētās vietas un apkopojusi informāciju par novadā esošām 20 degradētām teritorijām, kā arī pieņēmusi lēmumu par šo teritoriju dubulta nodokļa piemērošanu;
- 2.3.19. Atkritumu apsaimniekošana novada teritorijā tiek organizēta saskaņā ar Salacgrīvas novada pašvaldības 2011. gada 28. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 16 „*Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Salacgrīvas novadā*”, ko nodrošina SIA “*ZAOO*”. Vides pārskatā savāktais sadzīves atkritumu daudzums 2018. gadā (11 mēnešu periodā) bija norādīts 14095,24m³, no tiem šķirotie atkritumi bija 3928,26 m³, nešķirotie - 10166,98 m³, no kā secināms, ka vairāk kā trešā daļa no sadzīves atkritumiem tiek nodoti sašķiroti. Novadā vērojama tendence samazināties sadzīves atkritumu apjomam, bet palielinās savākto sašķiroto atkritumu daudzums. Tā kā novadam ir gara jūras piekrastes josla, ko iecienījuši atpūtnieki, aktuāls jautājums ir atkritumu savākšana piekrastē;
- 2.3.20. Salacgrīvas novadā atrodas šādas ĪADT, t. sk. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās (*Natura 2000*) teritorijas: biosfēras rezervāts “*Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts*”, aizsargājamās jūras teritorijas: “*Ainaži – Salacgrīva*”, “*Vitrupe – Tūja*” un “*Selga uz rietumiem no Tūjas*”, dabas parks “*Salacas ieleja*”, dabas liegumi: “*Kalnapurvs*”, “*Karteri*”, “*Lielpurvs*”, “*Mērnīeku dumburāji*”, “*Niedrāju - Pilkas purvs*”, “*Randu pļavas*”, “*Vidzemes akmeņainā jūrmala*” un “*Vitrupes ieleja*”, no tām gan dabas aizsardzības plāns, gan individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi ir izstrādāti dabas liegumiem “*Randu pļavas*”, “*Vidzemes akmeņainā jūrmala*” un “*Vitrupes ieleja*”, kā arī dabas parkam “*Salacas ieleja*”. Savukārt biosfēras rezervātam “*Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts*” ir izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, bet dabas liegumam “*Karteri*” ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns. Novada teritorijā atrodas dabas pieminekļi: aizsargājamā aleja “*Mērnīeku bērzu aleja*” un aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi: “*Ežragu Sarkanās klintis*”, “*Krauju akmeņu saliņa*”, “*Svētupes Lībiešu upurālas*”, “*Pietraga Sarkanās klintis*”, “*Svētciema akmeņu saliņa*” un “*Veczemju klintis*”. Novadā atrodas 55 mikroliegumi. Vides pārskatā atzīmētas pašvaldības ieskatā 23 ainaviski vērtīgas vietas un objekti novadā, kā arī norādīts uz ĪADT un ainaviski vērtīgo teritoriju saimnieciskās darbības ierobežojumiem, t. sk. nav pieļaujama lauksaimniecības zemju aizaugšana, piekrastes mežu izciršana, veidojot kailcirtes, kā arī piekrastes apbūve ārpus apdzīvoto vietu robežām un krasta erozijas apdraudētās vietās;
- 2.3.21. Ja netiktu izstrādāts plānošanas dokuments, tad Izstrādātājas vērtējumā tiktu aprūtināta novada attīstības plānošana, sabiedrisko un infrastruktūras objektu rekonstrukcijas un jaunu objektu izbūves plānošana visā novada teritorijā, kā rezultātā

būtu sagaidāma negatīva ietekme uz pašvaldības ekonomisko un sociālo attīstību, kā arī iespējama vides kvalitātes pasliktināšanās, it īpaši attiecībā uz virszemes ūdeņu un gaisa kvalitāti, kā arī uz dabas ilgtspējību.

2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta plaša informācija, tai skaitā par tādiem aspektiem kā, piemēram, mūsdienu eksodinamiskie procesi un ĪADT novadā. Tajā pašā laikā ne visās jomās ir pāreja no vispārējā uz konkrēto. Proti, fakti, kas raksturo novada vidi, galvenokārt sniegti par novadu vispārēji, jo tiek izstrādāts Teritorijas plānojums visam novadam. Tomēr atsevišķām no teritorijām būtu ieteicams papildus analizēt arī specifiski – analizējot konkrētās teritorijas, kurās Teritorijas plānojumā plānotas galvenās izmaiņas. SIVN uzdevums būtu analizēt vides informāciju arī saistībā ar konkrētām plānotajām izmaiņām, un caur šādu analīzi konstatēt (un pamatot), kādi aktivitāšu veidi konkrētās teritorijās ir/nav pieļaujami. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu kā būtiskāko Birojs konstatē:

2.4.1. Lai gan Vides pārskatā sniegta informācija par Lāņu un Lembužu ciemu robežu paplašināšanu (ar iespējamu turpmāko apbūvi), tomēr esošās vides situācijas novērtējumā ciemu teritorijās, kuros tiek paplašinātas ciemu robežas, iekļaujot tajos esošās lauksaimniecības zemju un mežu teritorijas, ko plānots izveidot par apbūves teritorijām, nav analizēti problēmjaudājumi saistībā ar esošās infrastruktūras kvalitāti un nodrošinājumu un notekūdeņu apsaimniekošanu. Piemēram, Vides pārskata 90. lpp. skaidrots: *“pilsētu un ciemu teritorijās esošajām un jaunveidojamām apbūves teritorijām, kurās apbūve ir primārā zemes izmantošana, jāparedz pieslēgšanās esošajiem centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem. Vietās, kur nav izbūvēta centralizētā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma, kā pagaidu risinājums atļaut lokālu ūdens ieguves vietu - grodu vai urbto aku ierīkošana atsevišķu objektu apgādei ar dzeramo ūdeni, un var veidot lokālas notekūdeņu savākšanas sistēmas ar lokālām attīrīšanas iekārtām vai ierīkot hermētiski izsūknējamās tvertnes”*. Kā tas izriet arī no paša Vides pārskata, centralizētie notekūdeņu kanalizācijas tīkli pieejami tikai Ainažos, Korģenē, Vecsalacā, Liepupē, Tūjā, Svēciemā un Salacgrīvā, bet pārējās novada apdzīvotajās vietās, tostarp ciemos – Lāņi, Lembuži, Vitrupe, Mērnietki, Jelgavkrasti u.c. nav centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmas (tiek izmantotas izvedamās tvertnes);

2.4.2. Vides pārskatā maz analizēti problēmjaudājumi saistībā ar esošās infrastruktūras kvalitāti un nodrošinājumu, kā arī notekūdeņu apsaimniekošanu, ņemot vērā faktu, ka Vides pārskatā ir identificēta problēma saistībā ar virszemes ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti (Svētupe, Uņģenurga, Salaca), kas ir būtiski esošās un turpmākās situācijas raksturojumam. Līdz ar to šāda informācija ir būtiska, lai attiecīgās Vides pārskata sadaļās varētu argumentēti izdarīt vērtējumu par to, vai turpmākā novada saimnieciskā darbība var izraisīt potenciālu ietekmi uz pazemes un virszemes ūdeņiem;

2.4.3. Vides pārskatā šobrīd nav aplūkots, kā līdzšinējā derīgo izrakteņu ieguve novadā ietekmējusi vidi, tajā skaitā virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti un režīmu, gaisa piesārņojumu u.c. aspektus, ņemot vērā faktu, ka novada teritorijā ir salīdzinoši lielā platībā iespējama derīgo izrakteņu ieguve, jo plānošanas dokumentā TIAN atļauta derīgo izrakteņu ieguve ne tikai *Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R)*, bet arī *Mežu teritorijās (M)*, *Lauksaimniecības teritorijās (L)* un *Ūdeņu teritorijās (Ū)*.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlētā risinājuma pamatojums

3.1. Vides pārskata apakšnodaļā (7. nodaļa) ir identificētas galvenās vides problēmas Salacgrīvas novada teritorijā: t.sk. iespējamie plūdi un applūstošās teritorijas, jūras krastu erozija,

pieaugoša koncentrēta antropogēna slodze piekrastē, regulētu noēju uz jūru nepietiekamība, kāpu izbraukāšana, kas mazina bioloģisko daudzveidību, nepietiekami attīstīta veloceļu infrastruktūra, nepieciešamā transporta infrastruktūras uzlabošana (apgrūtināta vai neiespējama specializētā transporta piekļuve pludmalei, nepieciešams Salacgrīvas apvedceļš), nepietiekoši attīstīta tūrisma infrastruktūra (nepieciešams atpūtas vietu un peldvietu labiekārtojums), nepietiekami attīstīta dabas tūrisma infrastruktūra, vēja ģeneratoru ietekme uz tradicionālo ainavu, patvaļīga un izklaidus būvniecība, un degradētas, potenciāli/piesārņotas teritorijas;

- 3.2. Ar plānošanas dokumenta izstrādi un īstenošanu Izstrādātājas vērtējumā jāvērs uzmanība īpaši šādiem pasākumiem: 1) apbūves noteikumu izstrāde un to ievērošanas kontrole, 2) piekrastes un kāpu aizsardzība no erozijas, 3) antropogēnās slodzes samazināšana, regulējot plūsmu un veidojot slodzi samazinošu infrastruktūru, 4) gaisa kvalitātes uzlabošana – atjaunojamo energoresursu izmantošanas īpatsvara palielināšana, transporta infrastruktūras uzlabošana, 5) degradēto un potenciāli/piesārņoto teritoriju sanācija un sakopšana, 6) plūdu riska novērtēšana un samazināšana, 7) vides ilgtspējīga apsaimniekošana, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un 8) novada teritorijas līdzsvarota un ilgtspējīga attīstība, gudri lietojot bagātīgos dabas resursus un labas vides kvalitātes priekšrocības;
- 3.3. Izstrādātājas vērtējumā saistībā ar šī plānošanas dokumenta ieviešanu netiks radītas būtiskas vides problēmas, bet tiks risinātas esošās vides problēmas, jo ar Teritorijas plānojumu tiek noteiktas prasības un nosacījumi problēmu mazināšanai/nepieļaušanai, t.sk. TIAN noteikta vienota atļautā un aizliegtā izmantošanu visā novada teritorijā, tostarp prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā, prasības transporta infrastruktūrai, prasības vides risku samazināšanai, prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, prasības apbūvei, prasības teritorijas labiekārtojumam. TIAN ir noteikti nosacījumi nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijai, kā arī nosacījumi teritorijai, kurai izstrādājams detālplānojums;
- 3.4. Kā viens no galvenajiem priekšnoteikumiem, lai novērstu minētās vides problēmas, ir spēkā esošo normatīvo aktu regulējuma un teritorijas plānojuma noteikumu ievērošana.
- 3.5. Vides problēmu un ietekmju vērtējums sniegts par tālāk norādītiem konkrētiem (Teritorijas plānojumā iekļautajiem) risinājumiem, par kuriem **Birojs (kur nepieciešams) sniedz sekojošas piebildes:**
 - 3.5.1. Kopumā Vides pārskats pēc tā papildināšanas, aplūko būtiskākos aspektus, kas saistīti ar novada specifiku, plānotajiem risinājumiem un izmaiņām, ir ņemti vērā Biroja iebildumi, ietekmes jautājumi papildus analizēti Piekrastes un Krasta kāpu aizsargjoslas kontekstā. Tomēr ir atsevišķi plānošanas un vērtēšanas jautājumi, par kuriem Birojam saglabājas piebildes arī pēc papildus vērtējuma iekļaušanas Vides pārskatā. Viens no tādiem ir saistīts ar alternatīvo risinājumu vērtēšanu. Birojs savus argumentus saistībā ar alternatīvo risinājumu izvērtējumu un izvēlēto risinājuma pamatojumu jau ir sniedzis šī atzinuma sadaļas “*Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi*” 1.4. punktā ar apakšpunktiem;
 - 3.5.2. Maldinošs ir Vides pārskatā iekļautais secinājums, ka visa novada teritorijā Teritorijas plānojums paredz tikai atsevišķas vietas, kur var veidoties blīvas, pastāvīgi apdzīvotas teritorijas. Proti, ka tās esot jau esošās savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas ar jau esošu infrastruktūras nodrošinājumu – piebraucamajiem ceļiem, elektroapgādi, centralizēto ūdensapgādi un centralizētiem kanalizācijas tīkliem uz atjaunotām notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm. Pirmkārt, Teritorijas plānojums rada vērā ņemamas jaunas teritorijas, kurās var veidoties apbūve vietās, kur tā pašlaik nebūtu iespējama – tās ir gan teritorijas esošo ciemu robežās, kuras iecerēts izslēgt no pašreizējās Krasta kāpu aizsargjoslas (uz tām vairs neattieksies Aizsargjoslu likuma 36. panta otrās daļas regulējums), gan teritorijas, kurās būs samazināta minimālā zemes vienības platība

(tiks radīts priekšnoteikums lielākam apbūves blīvumam piekrastes ciemos), gan teritorijas, kuras tiks iekļautas ciemu robežās. Turklāt apbūvi Teritorijas plānojuma TIAN paredz kā atļauto izmantošanas veidu ne tikai savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijās, bet arī funkcionālajās zonās *Mežu teritorija (M)*, *Lauksaimniecības teritorija (L1)*, *Publiskās apbūves teritorija (P)*). Lielā daļā minēto teritoriju nav nodrošinājums ar centralizēto ūdensapgādi un notekūdeņu apsaimniekošanu.

- 3.5.3. Birojs secina, ka vairākās funkcionālajās zonās ar Teritorijas plānojumu paredzēts mainīt spēkā esošajos plānojumos noteiktos nosacījumus jaunveidojamo zemes vienību minimālajai platībai. Piemēram, izstrādātajā Teritorijas plānojumā ir noteiktas diferencētas no jauna veidojamās minimālās platības: *Savrupmāju apbūves teritorijai (DzS)* ir 1200 m² (pilsētās – rindu mājas sekcijai – 300 m², dvīņu mājai – 600 m²), *Savrupmāju apbūves teritorijai (DzS1)* ciemos attiecīgi – 2500 m², 300 m² un 1250 m², bet piejūras ciemiem Tūja, Lembuži, Lāņi un Vitrupe – minimālā jaunizveidoto zemes platība noteikta 1200 m², toties spēkā esošajā Salacgrīvas TP no jauna veidojamā minimālā platība noteikta dvīņu mājām – 600 m² un lauku teritorijai – 5000 m², kas ir vismaz divreiz lielāka kā izstrādātajā Teritorijas plānojumā. Līdzīgi jaunveidojamo zemes vienību minimālā platība ir samazināta Teritorijas plānojuma *Mazstāvu daudzdzīvokļu teritorijai (DzM)*, kur tā noteikta 1500 m², bet pilsētās rindu māju sekcijai – 300 m² un savrupmāju apbūvei – 1200 m², bet Ainažu Teritorijas plānojumā rindu māju sekcijai noteikti 600 m², savukārt Liepupes Teritorijas plānojumā jaunveidojamo zemes vienību minimālā platība rindu mājas sekcijai noteikti 900 m², bet mazstāvu daudzdzīvokļu namam – 2500 m². Minimālās zemes vienības platības samazināšanu virknē teritoriju Vides pārskata autori pamato ar nepieciešamību nodrošināt visiem līdzvērtīgu iespēju dzīvojamo ēku būvniecībai, paplašinot esošo apbūvi ciemos un pilsētās. Šāda pieeja ir nepareiza, jo Aizsargjoslu likumā iekļautais deleģējums vietējai pašvaldībai noteikt minimālo platību ir saistīts ar Aizsargjoslu likuma 6. pantā nostiprināto Piekrastes aizsargjoslas aizsardzības mērķi, attiecīgi tam jābūt izsvērtam un balstītam apsvērumos par konkrētās vietas (ciema) specifiku, aizsargājamām vērtībām, esošo antropogēno slodzi, apbūves blīvumu, dabas resursu pietiekamību. Pēc būtības visu risinājumu, kas saistīti ar pārmaiņām regulējumā piekrastes teritorijās, skaidrojums rodams Vides pārskatā ietvertajā pamatojumā, ka nepieciešams veicināt ekonomisko izaugsmi un piesaistīt jaunus iedzīvotājus, kas ir viens no galvenajiem antropogēnās slodzes faktoriem, no kuriem piekrastes teritorijas Aizsargjoslu likums īpaši aizsargā. Aprēķināts, ka atsevišķos no ciemiem izmaiņas regulējumā ļaus izveidot pat 10 un 20 jaunas apbūvējamas zemes vienības. Biroja ieskatā piekrastes ciemu kontekstā tas ir būtiski, ņemot vērā jau pastāvošo un intensīvo piekrastes apbūves dinamiku, kā arī to, ka papildus apbūves iespējas piekrastē radīs ne tikai izmaiņas minimālās platības nosacījumos.
- 3.5.4. Biroja 2016. gada 24. februāra lēmums Nr. 9 par stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu² tika pieņemts, ņemot vērā Salacgrīvas novada domes sniegto informāciju par Likuma 1. un/vai 2. pielikumā noteiktajām darbībām, kas ar plānošanas dokumentu varētu tikt īstenotas, tostarp saistībā ar Salacgrīvas ostas paplašināšanu, vēja elektrostaciju būvniecību un derīgo izrakteņu ieguvu u.c. Birojs, izvērtējot Vides pārskatā sniegto informāciju, konstatē, ka Vides pārskatā nav sniegts ar plānošanas dokumentu saistītu vides problēmu vērtējums, ņemot vērā iespējamus Likuma 1. un 2. pielikuma objektus (ar atbilstošu izvērtējumu ietekmes mazināšanai minēto darbību īstenošanā). Vienlaikus Teritorijas plānojuma TIAN 37. punktā iestrādāti izmantošanas un apbūves nosacījumi alternatīvās energoapgādes plānojumam (tostarp vēja elektrostacijām un vēja parkiem) un TIAN pielikumā Nr. 3

² Pieejams Biroja tīmekļa vietnē: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=9&year=2016>

ir norādītas plānotās vēja parku teritorijas. No minētā var secināt, ka plānošanas risinājumi, tai skaitā, ņemot vērā vides problēmas, ir apsvērti, bet Vides pārskats neatspoguļo pašu lēmumu pieņemšanas procesu, vērtējumu, kā līdz risinājumiem nonākt, viedokli par risinājumu pietiekamību. Salīdzināmus secinājumus Birojs izdara arī saistībā ar citiem iespējamiem Likuma 1. un 2. pielikuma objektiem (derīgo izrakteņu ieguve, ostu attīstība u.c.). Attiecībā uz ostu turpmāko attīstību TIAN 286. punktā ir ietverta prasība ostas paplašināšanai: “*ostas izbūve nedrīkst ierobežot gājēju kustību gar pludmali, nodrošinot to no jūras ne tālāk kā pa ostas izbūves teritorijas robežas uz jūru pavērsto pusi.*” Šāds risinājums kopumā vērtējams pozitīvi, tomēr iztrūkst vērtējuma par konkrētām teritorijām, kurās var būt nepieciešams radīt jaunu infrastruktūru (teritoriju piemērotība, pasākumi ietekmes mazināšanai);

3.5.5. Lai arī derīgo izrakteņu ieguvei TIAN 79. punktā ir izvirzītas prasības un nosacījumi to ieguvei, tomēr Teritorijas plānojuma risinājumi paredz derīgo izrakteņu ieguvei kā teritorijas papildizmantošanu arī zonējumos *Ūdeņu teritorijās (Ū)*, *Mežsaimniecības teritorijās (M)* un *Lauksaimniecības teritorijās (L)*, kas faktiski aizņem lielāko daļu novada teritorijas. Biroja ieskatā šāds teritorijas izmantošanas veids nebūtu vērtējams kā optimālākais plānošanas risinājums, jo potenciāli iespējama konfliktsituācijas izveidošanās ar blakus esošo zemju īpašniekiem, īpaši, ja to tuvumā atrodas dzīvojamās apbūves zona;

3.5.6. Birojs vērš uzmanību tam, ka, plānojot un uzsākot jaunas apbūves teritorijas attīstību, pašvaldībai jānodrošina normatīvajos aktos, tostarp Noteikumu Nr. 240 61. punkta prasību ievērošana, kas nosaka, ka, plānojot ciemu teritoriju paplašināšanu, jāparedz inženiertehniskās apgādes nodrošinājums u.c. risinājumi ciema funkciju nodrošinājumam.

3.6. Kopumā Birojs secina, ka plānošanas dokumentu izstrādes stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma laikā ir noteiktas un izvērtētas teritorijas izmantošanas maiņas rezultātā paredzamās galvenās iespējamās ietekmes, ņemot vērā esošo vides stāvokli. Izstrādātāja norādījusi, ka plānošanas dokumenta realizācijas rezultātā paredzamas gan pozitīvas, gan negatīvas ietekmes, kā arī noteikts to iedarbības laiks (tiešās, netiešās, īslaicīgās, ilglaicīgās un summārās). Izstrādātājas vērtējumā, tā kā Teritorijas plānojumā tiek ievēroti normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka plānošanas dokumenta ietekme uz vidi kopumā būs pozitīva salīdzinājumā ar iespēju, ja Teritorijas plānojums netiktu izstrādāts un īstenots.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

4.1. Kā risinājumi iespējamo ietekmju novēršanai Teritorijas plānojuma TIAN papildus normatīvo aktu prasībām ietverti nosacījumi nekustamo īpašumu atļautajai izmantošanai atbilstoši funkcionālo zonējuma iedalījumam, nodalot konkrētās teritorijas dažādu vietu atšķirīgās funkcijas, kā arī dažādās izmantošanas. Teritorijas plānojumā noteiktas 12 funkcionālās zonas, atsevišķos gadījumos tās indeksējot, kā arī 8 teritorijas ar īpašiem noteikumiem;

4.2. Vides pārskatā iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanas vērtējums sniegts par tālāk norādītiem konkrētiem (Teritorijas plānojumā iekļautajiem) risinājumiem, par kuriem **Birojs (kur nepieciešams) sniedz sekojošas piebildes:**

4.2.1. Kā vieni no galvenajiem Teritorijas plānojuma risinājumiem ietekmes mazināšanai Vides pārskatā ir atzīmēta aizsargjoslu noteikšana: vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas noteiktas ūdenstilpēm, ūdenstecēm un mākslīgiem ūdensobjektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens

ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūdināmajās zonās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu. Aizsargjoslas ap kultūras pieminekļiem noteiktas, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazinātu dažāda veida negatīvu ietekmi uz nekustamiem kultūras pieminekļiem. Tomēr Birojs vērš uzmanību tam, ka novadam viena no būtiskākām ir Krasta kāpu aizsargjosla, par kuras noteikšanu Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā savu viedokli Birojs ir izteicis jau iepriekš šajā atzinumā;

- 4.2.2. Lai uzlabotu virszemes ūdens objektu kvalitāti, sniegtu pakalpojumus arvien lielākam novada iedzīvotāju skaitam, Vides pārskatā atzīmēts, ka pašvaldība veic sistemātiskus uzlabojumus ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstībā: tai skaitā, Svētupes ūdens kvalitātes uzlabošanai pašvaldība veikusi NAI rekonstrukciju Svētcimā un lokālu sadzīves NAI izveidi Ainažos Interreg projekta ietvaros. Vērtējot Lāņu ciema robežu paplašināšanu, Izstrādātājas vērtējumā tiks nodrošināta sadzīves notekūdeņu savākšana un attīrīšana, kā to paredz novada saistošie normatīvie akti, tomēr Birojs vērš uzmanību, ka gan Lāņu ciemā, gan arī ciemos Lembuži, Vitrupe, Mērniki, Jelgavkrasti u.c. nav izveidota centralizētā notekūdeņu savākšanas sistēma;
- 4.2.3. Krasta kāpu aizsargjoslas samazināšana līdz Lāņu ciema robežai (samazinājums līdz 60m) Izstrādātājas vērtējumā var radīt *negatīvu, nebūtisku, paliekošu* ietekmi uz vidi, bet būvniecība netiks veikta aizsargājamā biotopa teritorijā (ciema rietumu malā). Tā kā atsevišķos ciema īpašumos atrodas īpaši aizsargājami biotops, apbūve šajās teritorijās nav pieļaujama. Birojs savu viedokli par Lāņa ciema krasta kāpas aizsargjoslas samazināšanu savu viedokli ir izteicis jau iepriekš šajā atzinumā. Vienlaicīgi, izskatot Teritorijas plānojuma Grafisko daļu, Birojs secina, ka Teritorijas plānojuma 4. redakcijā Krasta kāpu aizsargjosla Lāņu ciema funkcionālajā zonējumā *Dabas un apstādījumu teritorija (DA)* ir mainīta (tā ir noteikta lielāka kā Teritorijas plānojuma 3. redakcijā, bet neietver visu Lāņa ciemā esošo *Dabas un apstādījumu teritoriju (DA)*). Vērtējot šāda risinājuma pamatojumu, konstatējams Vides pārskatā norādītais, ka nav precizēta informācija par *Dabas un apstādījumu teritorijā (DA)* esošajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem un/vai sugām. Biroja ieskatā – pastāvēt šaubām, tās būtu pamatoti tulkot par labu Piekrastes aizsargjoslas noteikšanas mērķim;
- 4.2.4. Teritorijas plānojumā ir paplašināta Lembužu ciema D robeža, iekļaujot autoceļa kopšanai nepieciešamo zemes joslu *Transporta infrastruktūras teritorija (TR)*, kas noteikta pa ceļa malai piegulošās teritorijas dabiskām robežām, kā arī īpašumu *“Ataugas”* un *“Džindžas”* teritoriju. Ciema robežas paplašinājums skar esošajā plānojumā noteikto jūras krasta kāpu aizsargjoslu, jo līdz ar īpašuma „Ataugas” iekļaušanu ciema teritorijā, samazinās krasta kāpu aizsargjosla no 300 m uz 200 m. Šo ietekmi mazinošs risinājums Izstrādātājas vērtējumā ir ciemu paplašinātās teritorijās saglabātais esošais zemes izmantojuma veids: *Lauksaimniecības teritorija (L)* un *Meža teritorija (M)*, kā arī *Publiskās apbūves teritorija (P)* (kas ir noteikts jau pēc faktiskās situācijas). Samazinot esošo Krasta kāpu aizsargjoslu, paplašinātajā ciema teritorijā var tikt veikta apbūve, tomēr, līdz ar teritorijas iekļaušanu ciema robežās, Izstrādātājas vērtējumā tiks novērsts iespējams piesārņojums ar sadzīves notekūdeņiem, atkritumiem, nodrošinot centralizētu to savākšanu un utilizēšanu, jo *“normatīvie akti nosaka, ka ciemu teritorijā ir jāpieslēdzas centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai vai jānoslēdz līgums par notekūdeņu izvešanas pakalpojumu, kas no vides viedokļa vērtējama pozitīvi”*. Birojs nevar piekrist šādam vērtējumam, jo TIAN 38.1 punktā noteikts: *pilsētu un ciemu teritorijās jaunveidojamām apbūves teritorijām, kurās apbūve ir primārā zemes izmantošana, jānodrošina centralizēta notekūdeņu savākšana un attīrīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, savukārt teritorijās, kur nav pieejama centralizēta notekūdeņu savākšana, var veidot lokālas*

attīrīšanas sistēmas ar lokālām attīrīšanas iekārtām vai ierīkot hermētiski izsūknējamās tvertnes. Birojs vērš uzmanību tam, ka Lauksaimniecības teritorijās (L) un Meža teritorijās (M) apbūve nav primārā zemes izmantošana, turklāt attiecīgajās teritorijās nav pieejama centralizētā infrastruktūra;

- 4.2.5. Lembužu ciemā Krasta kāpu aizsargjoslā Grafiskajā kartē teritorijā ar atzīmi *Kuģu piestātne* ir mainīts funkcionālais zonējums no *Ostas teritorija (O)* (atbilstoši spēkā esošajam Liepupes teritorijas plānojumam) uz *Transporta infrastruktūras teritoriju (TR)*, bet Teritorijas plānojumā *Transporta infrastruktūras teritorijai (TR)* nav noteiktas prasības minimālajai zemes gabala platībai, vienlaicīgi Vides pārskatā norādīts, ka šajā teritorijā plānota autostāvvietu izveide, bet šādas funkcionālā zonējuma izmaiņas un plānoto autostāvvietu izveide Krasta kāpu aizsargjoslā Vides pārskatā nav vērtētas;
- 4.2.6. Atbilstoši Teritorijas plānojuma TIAN derīgo izrakteņu ieguve paredzēts noteikt kā atļauto izmantošanu gan *Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R)*, gan *Mežu teritorijās (M)*, *Lauksaimniecības teritorijās (L)* un *Ūdeņu teritorijās (Ū)*, bet nepieļaujot to tuvāk par 500 m no pilsētām un ciemiem, tuvāk par 100 m no esošas dzīvojamās apbūves, ĪADT, valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās un tuvāk par 100 m no kapsētām, kā arī ūdensobjektu aizsargjoslās, bet šie noteiktie attālumi var būt mazāki jau esošajām derīgo izrakteņu atradņu vietām. Vides pārskatā atzīmēts: *“Teritorijas plānojuma TIAN noteikts, ka derīgo izrakteņu ieguve pieļaujama atradnēs ar akceptētiem krājumiem un jaunu karjeru ierīkošanai jāveic ietekmes uz vidi novērtējums”*. Birojs vēlas norādīt, ka TIAN 79. punktā noteiktajās prasībās derīgo izrakteņu ieguvei nav izteikts šādā redakcijā, turklāt darbības, kam veicams ietekmes uz vidi novērtējums, nosaka Likums (neatbilst Vides pārskatā skaidrotajam, t.i. - ne katra jauna karjera ierīkošanas gadījumā). Atbilstoši Likuma 2. pielikumā 2. punkta 1) apakšpunktā norādītajam *derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 25 ha vai lielākā platībā* atbilst darbībām, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums, savukārt ietekmes uz vidi novērtējums nepieciešams derīgo izrakteņu ieguvei 25 ha vai lielākā platībā vai kūdras ieguvei 150 ha vai lielākā platībā (Likuma 1. pielikuma 25. punkts). Attiecīgas procedūras var būt nepieciešamas arī izmaiņām esošās darbībās, ko vērtē VVD un Birojs.
- 4.2.7. Birojs vērš uzmanību tam, ka iespējamās ietekmes uz vidi mazināšanai, plānojot ne tikai jaunu derīgo izrakteņu teritoriju, bet arī infrastruktūras objektu (Salacgrīvas ostas paplašināšana, Salacgrīvas apvedceļa izbūve, vēja parku izbūve u.c.), rūpniecisko objektu izveidi u.c. izveidi, pirms to uzsākšanas ir jāizvērtē, vai plānotās darbības neatbilst objektiem, kuriem atbilstoši Likuma 1. pielikumā noteiktajam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, vai gadījumā, ja plānotās darbības sasniedz Likuma 2. pielikumā noteiktos robežlielumus, attiecināms ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Savukārt darbībām, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi, VVD Valmieras RVP nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma *“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”* 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Atbilstoši Vides pārskatam Teritorijas plānojumā netiek plānoti pasākumi, kuru rezultātā var rasties tieša negatīva ietekme uz aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, t.sk. tiktu atstāta būtiska negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritorijām. Norādīts, ka plānošanas dokuments ir izstrādāts, ņemot vērā vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktos

nosacījumus, līdz ar to netiek plānota būtiska negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritorijām, un kompensēšanas pasākumi plānošanas dokumentam netiek paredzēti.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Izvērtējot plānošanas dokumentu, Teritorijas plānojumā paredzētā atļautā izmantošana un TIAN neradīs būtisku pārrobežu ietekmi, izņemot *publiskās lietošanas dzelzceļa līnijas Rail Baltica trasei*, kam jau ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums. Izstrādātājas vērtējumā teorētiski saimnieciskās aktivitātes un plānotā teritorijas izmantošana Salacgrīvas novadā var ietekmēt vides stāvokli arī Igaunijas Republikas pierobežas teritorijā, tomēr Teritorijas plānojums neparedz darbības, kas varētu radīt būtisku negatīvu pārrobežu ietekmi. Vienlaicīgi Salacgrīvas novada pašvaldībai ir saistošs noslēgtais savstarpējās vienošanās līgums starp Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas valdībām „*Līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā*”.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Izstrādātājas vērtējumā, izstrādājot Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa ziņojumu, jāņem vērā šādi indikatori ietekmju novērtēšanai: 1) virszemes ūdeņu kvalitāte - virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, paliekošais piesārņojums, 2) jūras krasta monitorings – noskatotā pamatkrasta joslas platums, platība, pludmales platums un augstums, sanesu daudzums pludmalē u.c., 3) gaisa kvalitāte - limitētās un faktiskās emisijas no katlu mājām, rūpniecības u.c. uzņēmumu emisiju avotiem, 4) degradētās teritorijas – esošo piesārņoto, potenciāli piesārņoto un degradēto teritoriju un to rekultivāciju skaits, jaunu šāda veida teritoriju vai objektu apzināšana, 5) ūdensapgāde - ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte, dzeramā ūdens analīžu rezultāti, 6) notekūdeņu apsaimniekošana - savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums, piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi, attīrīto notekūdeņu kvalitāte, īstenotie ūdenssaimniecības projekti, 7) atkritumu apsaimniekošana - šķiroto atkritumu daudzums, kopējais radītais un savāktais atkritumu daudzums, realizētie projekti un 8) aizsargājamās dabas teritorijas - īpaši aizsargājamo biotopu platības un kvalitāte, īpaši aizsargājamo sugu atradņu skaits un stāvoklis.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Teritorijas plānojuma 1. redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana norisinājās laika posmā no 2018. gada 28. maija līdz 7. jūlijam, kā arī tika organizētas piecas publiskās apspriešanas sanāksmes Liepupes vidusskolā, Tūjas zinību centrā, Salacgrīvas kultūras namā, Svētciema Saietu zālē un Ainažu pilsētas pārvaldē. Paziņojumi par Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu, t.sk. sabiedriskās apspriešanas sanāksmi, tika publicēti laikrakstā “*Salacgrīvas novada ziņas*” un ievietoti Salacgrīvas novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.salacgriva.lv, kā arī tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv. Teritorijas plānojuma pilnveidotās redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2019. gada 31. maija līdz 2019. gada 21. jūnijam. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes par Teritorijas plānojuma pilnveidoto redakciju tika organizēta Ainažu kultūras namā, Salacgrīvas Jaunatnes iniciatīvu centrā “*Bāka*” un Tūjas zinību centrā.

Vides pārskatā aprakstīta Teritorijas plānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta Valmieras reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentiem un Vides pārskatu. Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemti iesniegumi un institūciju atzinumi, kas apkopoti Vides pārskata 5. pielikumā *Saņemto atzinumu un rekomendāciju apkopojums*.

Izvērtētā dokumentācija:

Salacgrīvas novada teritorijas plānojums līdz 2030. gadam un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likuma 37. panta 1. daļas 4. punkts;
2. Likuma *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* V¹ nodaļa;
3. Likums *“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”*;
4. Likums *“Par zemes dzīlēm”*;
5. Likums *“Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”*;
6. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants;
7. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants;
8. Likuma *“Par piesārņojumu”* II, IV, V daļa;
9. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants;
10. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 *“Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”*;
11. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 *“Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”*;
12. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 *“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”* III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
13. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 *“Noteikumi par gaisa kvalitāti”*;
14. Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr.303 *“Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”*;
15. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* 4. nodaļa, 61. pants;
16. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”*;
17. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 *“Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”*;
18. Ministru kabineta 2016. gada 5. marta noteikumi Nr. 131 *“Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi”*;
19. Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumi Nr. 692 *“Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”*.

Biroja viedoklis:

Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma līdz 2030. gadam Vides pārskats ir precizējams un/vai papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.

Pilnveidojot un īstenojot Salacgrīvas novada teritorijas plānojumu līdz 2030. gadam, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci prim panta 6. un 7.daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma līdz 2030. gadam Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam tajā veicami papildinājumi.**
- 2. Lai konstatētu Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma līdz 2030. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Salacgrīvas novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2026. gadā un 2031. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.**

Birojs vērš uzmanību, ka Salacgrīva novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr.157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jā sagatavo un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktora p.i.

Direktora vietniece,

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

(paraksts*)

I.Kramzaka

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu